

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 1992-1993

2 APRIL 1993

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**houdende het recht op
een minimale levering van gas
aan natuurlijke personen en het verbod
eenzijdig de levering af te sluiten**

(ingediend door de heer André DROUART, c.s.)

TOELICHTING

Het fenomeen van de eenzijdige onderbrekingen door de distributiemaatschappijen van de levering van gas aan ingebreke blijvende debiteurs is sedert 1984 op een spectaculaire wijze toegenomen. De samenloop van verschillende factoren heeft hiertoe bijgedragen: twee opeenvolgende bijzonder strenge winters, de voortdurende stijging van de energieprijzen en de gevolgen van de economische crisis waaronder een steeds breder wordende laag van de bevolking te lijden heeft. Werkloosheid, vermeerdering van preciaire statuten, te grote schuldenlast van de gezinnen hebben een forse daling van het beschikbare inkomen veroorzaakt en in een aantal gevallen geleid tot de onmogelijkheid om aan de stijgende vaste kosten het hoofd te bieden.

De omvang van de cijfers - 29.700 afsluitingen voor 1984 alleen, 32.859 voor het jaar daarop - ligt aan de basis van een plotse bewustwording van de betrokken middens. Onder druk van de verenigingen van sociale werkers en van verenigingen voor de bescherming van de rechten van de minst begoeden, hebben een aantal parlementsleden wetsvoorstellen ingediend om een minimum aan verwarming en elektriciteit te waarborgen, meestal via toelagen ten voordele van de minst begoeden. Anderen hebben gepoogd een einde te stellen aan de eenzijdige afsluitingen van meters door een omweg in te voeren langs een verzoeningscommissie om.

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 1992-1993

2 AVRIL 1993

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**garantissant un droit à
un minimum de fourniture de gaz
aux personnes physiques et interdisant
les coupures unilatérales de fourniture**

(déposée par M. André DROUART et cs)

DEVELOPPEMENTS

Le phénomène des interruptions unilatérales de fourniture de gaz par les sociétés distributrices auprès de débiteurs défaillants a commencé à se développer d'une manière spectaculaire à partir de 1984. Il a fallu la conjonction de plusieurs facteurs pour le voir prendre cette ampleur: deux hivers consécutifs particulièrement rudes, l'augmentation incessante des prix de l'énergie et les effets de la crise économique sur une frange de plus en plus importante de la population. Pertes d'emploi, multiplication des statuts précaires, surendettement des ménages ont provoqué une chute du revenu disponible et l'impossibilité, dans certains cas, de faire face à des frais fixes croissants.

L'ampleur des chiffres avancés - 29.700 coupures pour la seule année 1984, 32.859 l'année suivante - a été à l'origine d'une prise de conscience soudaine des milieux concernés. Sous la pression des associations de travailleurs sociaux et de protection des droits des plus démunis, certains parlementaires ont déposé des propositions de loi visant à garantir un minimum de chauffage et d'électricité, le plus souvent par le biais d'allocations en faveur des plus démunis. D'autres ont tenté de mettre un terme aux coupures unilatérales de compteurs en instaurant un détour par une commission de conciliation.

Destijds heeft de centrum-rechtse regering verkozen een einde te maken aan het debat en de zorg voor het vinden van geschikte oplossingen toe te vertrouwen aan het Controlecomité voor Gas en Elektriciteit.

Eind 1984 heeft het Controlecomité voor Gas en Elektriciteit een hulpfonds opgericht, gevoed door de distributeurs en bestemd om gezinnen in moeilijkheden hulp te bieden. Dit fonds dat beschikt over een jaarlijks bedrag van ongeveer 180 miljoen - zonder de financiering van de stroombegrenzers - wordt onder de OCMW's verdeeld op basis van het aantal personen die het minimum bestaansinkomen genieten. Om een deel van het fonds te kunnen ontvangen, moesten de OCMW's en de gemeenten echter met de distributie-maatschappij eerst een overeenkomst tekenen waarbij een samenwerkingsprocedure wordt uitgewerkt voor de behandeling van de dossiers van de gezinnen in moeilijkheden. Sociale assistenten onder precair statuut werden bovendien ter hunner beschikking gesteld om een energie- en begrotingsbegeleiding uit te werken.

Daarnaast werden kleine verbeteringen aan de algemene leveringsvoorwaarden aangebracht, hoofdzakelijk op het vlak van de facturering van de leveringen, de handelspraktijken en de verdeling van de aansprakelijkheid. De jongste verbeteringen werden in december 1989 bekrachtigd.

Ondanks deze maatregelen is het aantal afsluitingen niet in de gewenste verhoudingen afgenomen en is het aantal ingebrekestellingen die onmiddellijk aan deze afsluitingen voorafgaan steeds meer gestegen. Na een hoogtepunt te hebben bereikt in 1986 - 33.521 afsluitingen - bedraagt het aantal afsluitingen in 1988 nog steeds 27.063. In tegenstelling tot de verspreide clichés zijn meer dan de helft van de betrokken personen geen uitkeringsgerechtigden. Hun beschikbaar maandelijks budget varieert als gevolg van allerlei redenen van 14.000 tot 30.000 frank waarvan de helft naar vaste kosten gaat. Een grote meerderheid onder hen weigert naar het OCMW te stappen wiens sociale controle ze vrezen of dat ze vereenzelvigen met een staat van armoede die ze weigeren toe te geven.

Die resultaten tonen voldoende aan dat, bij gebrek aan een aanpak van de geldproblemen, de naar voren geschoven oplossingen niets hebben veranderd. De vertegenwoordigers van de verbruikers zijn het er unaniem over eens dat de oplossing eerst ligt in een herziening van de tarieven en het komaf maken met de eenzijdige afsluitingen ingeval van niet betaling.

De Waalse Gewestraad zette een eerste stap in de goede richting met de goedkeuring op 4 juli 1985 van een decreet waarbij aan sommige categorieën van uitkeringsgerechtigden de levering werd gewaarborgd van een minimum aan elektriciteit voor huishoudelijk gebruik. Hoe symbolisch hij ook weze - 2 ampère

Le gouvernement de centre-droite de l'époque a préféré couper court au débat engagé pour confier au Comité de contrôle du gaz et de l'électricité le soin de trouver des aménagements adéquats.

Dès la fin 1984, le Comité de contrôle du gaz et de l'électricité créait un fonds d'entraide, alimenté par les distributeurs et destiné à venir en aide aux familles en difficulté. Ce fonds, d'un montant de quelque 180 millions par an - non compris le financement des limiteurs de puissance -, est réparti entre les CPAS suivant le nombre de personnes qui bénéficient du minimex. Pour pouvoir jouir de leur quotité dans le fonds, les CPAS et les communes devaient toutefois signer au préalable une convention avec les sociétés distributrices mettant en place une procédure de collaboration lors du traitement des dossiers de ménages en difficulté. Des assistants sociaux sous statut précaire étaient par ailleurs mis à leur disposition pour mettre sur pied une guidance énergétique et budgétaire.

Des améliorations de détail ont en outre été apportées aux conditions générales de fournitures, principalement au niveau de la facturation des fournitures, des pratiques commerciales et de la répartition des responsabilités. Les dernières en date ont été ratifiées en décembre 1989.

Malgré ces mesures, le nombre de coupures n'a pas régressé dans les proportions souhaitées, tandis que les mises en demeure qui précèdent immédiatement celles-ci sont devenues de plus en plus fréquentes. Après avoir atteint un sommet en 1986 - 33.521 - le nombre de coupures est encore de 27.063 en 1988. A l'opposé des clichés répandus, plus de la moitié des personnes touchées ne sont pas des allocataires sociaux. Leur budget mensuel disponible varie, pour toutes sortes de raisons, de 14.000 à 30.000 F dont la moitié est absorbée en frais fixes. Une forte majorité d'entre elles refusent de s'adresser au CPAS dont ils redoutent le contrôle social ou qu'ils identifient à un état de pauvreté qu'ils refusent d'admettre.

Ces résultats indiquent à suffisance que, faute d'avoir abordé les problèmes de fonds, les aménagements apportés n'ont rien résolu. De l'avis unanime des représentants des consommateurs, la solution passe d'abord par une réforme des tarifs et la fin des coupures unilatérales en cas de non-paiement.

Une première étape dans la bonne direction a été accomplie par le Conseil régional wallon qui a adopté, le 4 juillet 1985, un décret garantissant, à certaines catégories d'allocataires sociaux, la fourniture d'un minimum d'électricité pour les usages domestiques. Pour symbolique qu'il soit - 2 ampères garantis à une

gewaarborgd aan een beperkte bevolkingsgroep - de «minimelek» heeft de verdienste het principe te huldigen van een recht op energie voor de gebruikers. Daarmee voert hij een dimensie van openbare dienstverlening in, gerechtvaardigd door de aard van de geleverde prestaties in de betrekkingen tussen de distributiemaatschappijen en de consument.

Het heilig gebod van het financiële evenwicht van de maatschappijen wijkt voor één keer voor de noodzaak elkeen een minimum aan energie te leveren, in naam van het recht op een menswaardig bestaan dat in de internationale overeenkomsten gehuldigd wordt en door de wet van 1976 op de OCMW's bekrachtigd wordt.

Aansluitend bij dit eerste initiatief diende het Waals gewestelijk raadslid Claude Eerdekens op 9 januari 1991 een voorstel van decreet in dat een gerechtelijke beslissing oplegt alvorens er tot de afsluiting van de elektriciteit kan worden overgegaan, en met name in het geval dat de factuur niet is betaald.

De Brusselse Hoofdstedelijke Raad heeft het Waalse Gewest op de voet gevolgd door in 1992 een «minimelek» van 4 ampère te waarborgen voor dezelfde sociale categorieën. Dit was het einde van een lange weg; voor de goedkeuring van deze ordonnantie werd een resolutie aangenomen die de distributiemaatschappijen aanbeveelde gedurende de winter 1991 geen gas of elektriciteit af te sluiten.

De gasbevoorrading heeft niet dezelfde voorkeurbehandeling genoten, ondanks het voorstel van ordonnantie dat door Agalev-Ecolo was ingediend en dat een minimale levering beoogde van de levensnoodzakelijke voorzieningen: water, gas en elektriciteit. De meerderheid beweerde toen dat er andere brandstoffen voor verwarming bestonden terwijl er geen alternatieven waren voor elektriciteit. Het argument is natuurlijk nonsens in de mate waarin de verandering van brandstof voor de verwarming een aanpassing van de installatie en bijgevolg een belangrijke bijkomende kost met zich brengt.

Deze afwijzende houding heeft Agalev-Ecolo ertoe aangezet afzonderlijke voorstellen in te dienen voor water en gas. Het voorstel van ordonnantie houdende een recht op een minimumlevering van water aan natuurlijke personen en het verbod eenzijdig de levering af te sluiten wordt besproken in de Commissie voor Leefmilieu. Onderhavig voorstel betreft de bevoorrading in gas.

Het heeft twee doelstellingen:

- een minimumlevering van gas waarborgen per gezin;
- een einde stellen aan eenzijdige afsluitingen.

catégorie très limitée de population - le «minimélec» a le mérite de consacrer le principe d'un droit à l'énergie aux usagers. Ce faisant, il intègre une dimension de service public, justifiée par la nature des prestations fournies, dans la relation entre la société distributrice et le consommateur.

Le sacro-saint impératif de l'équilibre financier des sociétés cède, pour une fois, le pas à la nécessité de fournir à chacun un minimum d'énergie, au nom du droit de mener une vie conforme à la dignité humaine, consacré par la loi de 1976 sur les CPAS et les conventions internationales.

Dans la foulée de cette première initiative, le conseiller régional wallon Claude Eerdekens a déposé, le 9 janvier 1991, une proposition de décret imposant une décision judiciaire préalable à toute coupure d'électricité, et notamment en cas de non-paiement de la facture.

Le Conseil régional bruxellois a emboîté le pas à la Région wallonne en garantissant, en 1992, un minimélec de 4 ampères aux mêmes catégories sociales. Aboutissement d'une longue procédure, le vote de cette ordonnance avait été précédé par l'adoption d'une résolution recommandant aux sociétés distributrices de ne pas procéder à des coupures de gaz et d'électricité pendant l'hiver 1991.

L'approvisionnement en gaz n'a pas subi le même traitement de faveur malgré la proposition d'ordonnance déposée par Ecolo-Agalev dans le but de garantir un minimum de fourniture pour les besoins de première nécessité que sont l'eau, le gaz et l'électricité. La majorité soutenait alors qu'il existait d'autres combustibles pour se chauffer tandis que les alternatives à l'électricité n'existaient pas. L'argument est évidemment spécieux dans la mesure où le changement de combustible de chauffage nécessite une adaptation de l'installation, et donc un coût supplémentaire important.

Devant cette fin de non-recevoir, Ecolo-Agalev n'a plus eu d'autre solution que de déposer des propositions séparées pour l'eau et le gaz. La proposition d'ordonnance garantissant un droit à un approvisionnement minimum d'eau aux personnes physiques et interdisant les coupures unilatérales de fourniture est en cours de discussion en Commission de l'Environnement. La présente proposition concerne quant à elle l'approvisionnement en gaz.

Elle a deux objectifs:

- garantir un minimum de fourniture de gaz par ménage;
- mettre fin aux coupures unilatérales.

Het recht om eenzijdig de levering van gas - of van water en van elektriciteit - aan de ingebreke blijvende debiteur af te sluiten staat in de algemene leveringsvoorwaarden van alle distributiemaatschappijen vermeld. Het is een eeuwige twistappel tussen consumenten en distributeurs.

Hun monopoliepositie laat de consument geen mogelijkheid om daaraan te ontsnappen. Ten onrechte werd er voor de consument gesproken van een contractuele binding daar waar er duidelijk slechts een eenzijdige bepaling bestond van de rechten en plichten van de partijen welke door de distributiemaatschappij werd opgesteld. De assimilatie met een contractuele band had alleen maar tot doel een grondslag in te bouwen om de leveringen te kunnen afsluiten zonder de tussenkomst van de rechter over het gemeen recht inzake verbintenissen. De exceptie «non adimpleti contractus» laat de contractant inderdaad toe zijn verbintenis - de levering van energie - niet na te komen indien zijn partner de zijne niet naleeft en dit zelfs vooraleer de rechter te vragen het contract te verbreken en de verbintenissen op te heffen.

Deze mogelijkheid is in de praktijk aanzienlijk beperkt en heeft geen zin meer in een situatie waarbij de contractuele clausules eenzijdig door een van de partners worden bepaald zonder dat de andere de mogelijkheid heeft ze te verwerpen. Ze leidt inderdaad tot een gevaarlijk onevenwicht dat niet door de arbitrage van de rechter wordt gecompenseerd.

De reglementaire aard van de algemene leveringsvoorwaarden, unaniem erkend door de rechtsleer en door de Raad van State, verplicht de regionale wetgever dus op te treden om het bedreigde evenwicht tussen de distributiemaatschappijen en de consumenten te herstellen. Hij is bevoegd om de eenzijdige afsluitingen te verbieden, niettegenstaande elke andersluidende bepaling, en aldus de distributiemaatschappij ertoe te verplichten de juridische weg te volgen.

Aangezien de Grondwet (art. 94) zegt dat de bevoegdheden van de rechtbanken krachtens een wet worden geregeld, mag de regionale wetgever in deze materie niet optreden, hetzij ter regeling van de procedure, hetzij ter oplegging van een aantal verplichtingen aan de rechter (Arbitragehof, arrest 66 van 30 juni 1988). Ook beperkt hij er zich toe, door de eenzijdige afsluitingen te verbieden, de distributiemaatschappijen impliciet te verplichten over een rechterlijk vonnis te beschikken om te kunnen overgaan tot de afsluiting van de levering. De rechter moet van de bevoegdheid die hem van rechtswege wordt verleend gebruik maken om alternatieve oplossingen te vinden, van het plan voor de aanzuivering van de schuld tot de plaatsing van een teller met een rantsoeneringssysteem.

Eternelle pomme de discorde entre consommateurs et distributeurs, le droit d'interrompre unilatéralement la fourniture de gaz - comme d'électricité et d'eau d'ailleurs - au débiteur défaillant se trouve inscrit dans les conditions générales de fourniture de toutes les sociétés distributrices.

La situation de monopole qui est la leur ne laisse guère la possibilité au consommateur d'y échapper. Ce n'est qu'abusivement qu'on a pu parler de sa part d'une adhésion contractuelle là où il n'y avait manifestement que fixation unilatérale des droits et obligations des parties par la société distributrice. L'assimilation à une relation contractuelle n'avait pas d'autre but que de fonder le pouvoir d'interrompre les fournitures sans l'intervention du juge sur le droit commun des contrats. L'exception «non adimpleti contractus» permet en effet au contractant de ne pas remplir ses obligations - la fourniture d'énergie - si son partenaire n'exécute pas les siennes avant même de demander au juge la rupture du contrat et la liquidation des obligations.

Considérablement limitée dans la pratique, cette faculté n'a plus de sens dans une relation où les clauses contractuelles sont déterminées unilatéralement par l'un des partenaires, sans que l'autre ait la possibilité de les refuser. Elle aboutit en effet à un déséquilibre dangereux qui n'est pas compensé par l'arbitrage du juge.

La nature réglementaire des conditions générales de fourniture, unanimement admise par la doctrine et par le Conseil d'Etat, oblige donc le législateur régional à intervenir pour restaurer un équilibre compromis entre les sociétés distributrices et les consommateurs. Il est en son pouvoir d'interdire les coupures unilatérales, nonobstant toute stipulation contraire, et de contraindre ainsi la société distributrice à faire le détour par la procédure judiciaire.

La compétence des tribunaux étant réservée à la loi par la Constitution (art. 94), il n'appartient toutefois pas au législateur régional d'intervenir en cette matière, soit en aménageant la procédure, soit en imposant certaines obligations au juge (C. arb., arrêt 66 du 30 juin 1988). Aussi se borne-t-il, en interdisant les coupures unilatérales, à contraindre implicitement les sociétés distributrices d'obtenir une décision judiciaire pour pouvoir procéder à l'interruption des fournitures. Il appartiendra au juge d'utiliser les pouvoirs qui lui sont reconnus par le code judiciaire pour trouver des solutions alternatives, depuis le plan d'apurement de la dette au placement d'un compteur muni d'un système de rationnement.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1. - Voldoet aan de verplichting geformuleerd in artikel 8 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen.

Art. 2. - Bepaalt het toepassingsveld van de ordonnantie inzake de levering van gas aan natuurlijke personen uitsluitend voor huishoudelijk gebruik.

Art. 3. - Waarborgt een minimumlevering van gas, aangepast aan de samenstelling van het gezin.

Art. 4. - Verbiedt de distributiemaatschappijen zich het recht toe te eigenen ééenzijdig de gaslevering te onderbreken. Zoals elke schuldeiser moeten ze zich voortaan richten tot de bevoegde rechtbank om er de toelating voor te krijgen, op voorwaarde dat ze de minimale levering zoals bepaald in artikel 3 hebben uitgevoerd.

Art. 5. - Beschrijft de procedure die door de distributiemaatschappij moet worden gevolgd alvorens een gerechtelijke actie te ondernemen. Deze is rechtstreeks gebaseerd op het typereglement inzake de sociale maatregelen voor de consumenten van elektriciteit en gas voor huishoudelijk gebruik, aanbevolen door het Controlecomité voor Gas en Elektriciteit. Deze procedure zal voortaan door de distributiemaatschappijen verplicht moeten worden gevolgd.

Art. 6. - Legt de distributiemaatschappij een boete op in geval ze in overtreding met deze ordonnantie de gaslevering onderbeekt; het Waalse Gewest heeft deze strafbepaling ingevoerd in het kader van het decreet van 21 februari 1991 houdende oprichting van plaatselijke adviescomité's voor het afsluiten van gas en elektriciteit.

Art. 7. - Om te vermijden dat de plaatsing van een gasteller met een rantsoeneringssysteem als pressiemiddel gebruikt wordt voor de betaling van de facturen is de schriftelijke aanvraag van de debiteur die in gebreke blijft of van de machtiging van de rechtbank nodig om tot de plaatsing over te gaan.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er. - Satisfait à l'obligation formulée par l'article 8 de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises.

Art. 2. - Définit le champ d'application de l'ordonnance qui s'étend à la distribution de gaz destinée aux personnes physiques pour leurs seuls usages domestiques.

Art. 3. - Garantit un minimum de fourniture de gaz, modulé en fonction de la composition du ménage.

Art. 4. - Interdit aux sociétés distributrices de s'arroger le droit d'interrompre unilatéralement la fourniture de gaz. Comme tout créancier, elles devront dorénavant s'adresser au tribunal compétent pour y être autorisées, à condition d'avoir assuré le minimum de fourniture visé à l'article 3.

Art. 5. - Décrit la procédure à suivre par la société distributrice avant d'introduire une action judiciaire. Celle-ci s'inspire directement du règlement-type concernant les mesures sociales pour les consommateurs d'électricité et de gaz à usages domestiques recommandé par le Comité de contrôle de l'électricité et du gaz. Désormais, cette procédure devra obligatoirement être adoptée par les sociétés distributrices.

Art. 6. - Prévoit le paiement, par la société distributrice, d'une astreinte en cas de coupure de gaz effectuée en contradiction avec l'ordonnance; en Région wallonne, cette sanction a été introduite dans le cadre du décret du 21 février 1991 portant création des commissions locales d'avis de coupure de gaz et d'électricité.

Art. 7. - Afin d'éviter qu'il ne serve de moyen de pression pour obtenir le paiement des factures, le placement d'un compteur de gaz muni d'un système de rationnement est subordonné à la demande écrite au débiteur défaillant ou à l'autorisation du tribunal.

André DROUART

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

houdende het recht op een minimale levering
van gas aan natuurlijke personen en
het verbod eenzijdig de levering af te sluiten

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107*quater* van de Grondwet.

Artikel 2

In deze ordonnantie wordt bedoeld met:

- gezin: de aangesloten gasverbruiker en de personen die samen met hem in de betrokken woning hun hoofdverblijf hebben;
- huishoudelijk verbruik: de distributie van gas voor huishoudelijk gebruik;
- gasdistributeur: de gemeentelijke regie of de intercommunale vereniging voor gasdistributie waarbij de gasverbruiker aangesloten is.

Artikel 3

Elk gezin heeft recht op een jaarlijkse minimale gaslevering die voldoende is om in correcte omstandigheden te leven.

De Executieve wordt belast met de toepassing van dit artikel.

Artikel 4

§ 1. - De levering van gas mag niet eenzijdig door een distributiemaatschappij worden onderbroken of geschorst ingeval van niet betaling van de facturen door de abonnee of door de eigenaar van het gebouw.

Elke andersluidende bepaling in de algemene of bijzondere leveringsvoorwaarden is nietig.

§ 2. - De machtiging om de levering van gas te onderbreken kan slechts door een rechtbank worden verleend als de distributiemaatschappij het bewijs levert dat de minimale levering bepaald in artikel 3 werd uitgevoerd.

Behalve ingeval van overmacht kan geen enkele schorsing of onderbreking van de gaslevering worden toegestaan:

- tussen 1 november en 31 maart;
- indien de lokalen geen privé-gasmeter hebben en dat de bezetters bewijzen dat zij hun aandeel in het verbruik hebben betaald.

PROPOSITION D'ORDONNANCE

garantissant un droit à un minimum de fourniture
de gaz aux personnes physiques et interdisant
les coupures unilatérales de fourniture

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 107*quater* de la Constitution.

Article 2

Pour l'application de la présente ordonnance, il faut entendre par:

- ménage: le consommateur de gaz abonné et les personnes ayant avec lui leur résidence principale dans l'habitation concernée;
- consommation domestique: la distribution de gaz pour l'utilisation domestique;
- distributeur de gaz: la régie communale ou l'association intercommunale de distribution de gaz à laquelle le consommateur de gaz est abonné.

Article 3

Chaque ménage a droit à une fourniture minimale annuelle de gaz de nature à lui garantir des conditions de vie décentes.

L'Exécutif est chargé de l'application du présent article.

Article 4

§ 1er. - La fourniture de gaz ne peut être interrompue ou suspendue unilatéralement par une société distributrice en cas de non-paiement des factures par l'abonné ou par le propriétaire de l'immeuble.

Toute stipulation contraire inscrite dans les conditions générales ou particulières de fourniture doit être considérée comme nulle et non-avenue.

§ 2. - L'autorisation de suspendre ou d'interrompre la fourniture de gaz ne pourra être accordée par un tribunal que si la société distributrice apporte la preuve que le minimum d'approvisionnement prévu à l'article 3 a été fourni.

Sauf force majeure, aucune suspension ou interruption de fourniture de gaz ne peut être autorisée:

- entre le 1er novembre et le 31 mars;
- si les locaux ne sont pas desservis par un compteur de gaz particulier et que leurs occupants prouvent qu'ils ont acquitté leur quote-part de consommation.

Artikel 5

Niettegenstaande elke andersluidende bepaling in de algemene leveringsvoorwaarden moet elke rechtsoverdring van een distributiemaatschappij tegen een debiteur die in gebreke blijft door de volgende procedure worden voorafgegaan:

1° Indien minimum 10 dagen na ontvangst van de factuur, waarvan verondersteld wordt dat tot het bewijs van het tegendeel is geleverd, zij 5 dagen na datum van verzending ontvangen werd deze factuur niet betaald is, wordt de abonnee een rappelbrief gezonden. Bij deze brief wordt de tekst van deze ordonnantie gevoegd en de abonnee wordt uitgenodigd, ingeval van moeilijkheden van betaling, zich in verbinding te stellen met de distributeur.

2° Indien de betaling niet wordt uitgevoerd minimum 15 dagen na ontvangst van deze rappelbrief, waarvan verondersteld wordt tot het bewijs van het tegendeel is geleverd, dat hij 5 dagen na datum van verzending ontvangen werd, stelt de distributiemaatschappij de abonnee schriftelijk in gebreke. Bij deze ingebrekestelling wordt de tekst van deze ordonnantie gevoegd en de abonnee wordt uitgenodigd, ingeval van moeilijkheden van betaling, zich in verbinding te stellen met de distributeur of met de diensten van de gemeente waar hij verblijft. De abonnee wordt bovendien ingelicht over het feit dat hij, indien hij dat wenst, de plaatsing van een gasteller met voorafbetaling mag vragen.

Wanneer de abonnee binnen 10 dagen na de ingebrekestelling zijn schuld nog niet heeft betaald, mag de distributiemaatschappij met uitdrukkelijke instemming van de abonnee zijn identiteit medelen aan de gemeente, evenals het bedrag dat verschuldigd is.

3° De gemeente is verplicht zich in verbinding te stellen met de persoon wiens naam en adres door de distributiemaatschappij werden medegedeeld en is verplicht hem de nodige raad te geven en, indien hij aan de vereiste voorwaarden voldoet, hem financiële hulp te verlenen voor de aanzuivering van zijn schuld.

Artikel 6

Telkens een gasbedrijf met overtreding van de bepalingen van deze ordonnantie de gaslevering onderbreekt wordt dit bedrijf verplicht de aangeslotene een burgerlijke boete van 10.000 fr. per dag te betalen tot de gaslevering wordt hersteld, onverminderd de schadevergoeding waarop het slachtoffer van een onregelmatige afsluiting recht zou kunnen hebben.

Article 5

Nonobstant toute stipulation contraire incluse dans les conditions générales de fourniture, toute action judiciaire d'une société distributrice à l'encontre d'un débiteur défaillant doit être précédée de la procédure suivante:

1° En cas de non-paiement dans un délai minimum de 10 jours à dater de la réception de la facture, présumée acquise 5 jours après la date d'envoi jusqu'à preuve du contraire, un rappel est envoyé à l'abonné. Le rappel reproduit le texte de la présente ordonnance et invite l'abonné à prendre contact, en cas de difficultés de paiement, avec le distributeur.

2° Si le paiement n'a pas été effectué dans les 15 jours après la réception de ce rappel, présumé acquis 5 jours après la date d'envoi de celui-ci jusqu'à preuve du contraire, la société distributrice met l'abonné en demeure par écrit. La mise en demeure reproduit le texte de la présente ordonnance et invite l'abonné à prendre contact, en cas de difficultés de paiement, avec le distributeur ou avec les services de la commune où il réside. L'abonné est en outre informé du fait qu'il peut, s'il le désire, demander le placement d'un compteur de gaz à prépaiement.

Avec l'accord exprès de l'abonné, la société distributrice peut communiquer son identité à la commune, s'il n'a pas réglé sa dette 10 jours après la mise en demeure, ainsi que le montant dû.

3° La commune est tenue de prendre contact avec la personne dont le nom et l'adresse lui ont été communiqués par la société distributrice; il est tenu de lui fournir les conseils nécessaires et, s'il rentre dans les conditions requises, l'aide financière en vue de l'apurement de sa dette.

Article 6

Toute coupure de gaz réalisée en violation des prescriptions de la présente ordonnance obligera le distributeur de gaz au paiement à l'abonné d'une amende civile de 10.000 francs par jour jusqu'au rétablissement de l'alimentation en gaz, sans préjudice de tous dommages et intérêts dont pourrait justifier la victime d'une coupure irrégulière.

Artikel 7

De plaatsing, door een distributiemaatschappij, van een gasteller met voorafbetaling kan slechts geschieden na schriftelijk akkoord van de aangeslotene of als gevolg van een rechterlijke beslissing.

4 februari 1993.

Article 7

Le placement, par une société distributrice, d'un compteur à gaz à prépaiement sur une installation ne peut être opéré que moyennant l'accord écrit de l'abonné ou à la suite d'une décision judiciaire.

Le 4 février 1993.

André DROUART
Dolf CAUWELIER
Marie NAGY
Paul GALAND
Philippe DEBRY